Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

Država odbila 142 milijuna iz EU za obnovu kuća jer im je procedura 'prekomplicirana'. Radije će posegnuti u proračun

Mario Strinavić · Friday, January 17th, 2020

Nakon što su tri godine čekali da Europska unija izmijeni legislativu te vlasnicima obiteljskih kuća dopusti prijavu na sufinanciranje energetske obnove nekretnina, Ministarstvo graditeljstva ovih se dana ipak predomislilo te odlučilo kako će energetsku obnovu obiteljskih kuća, umjesto novcem EU, radije financirati iz državnog proračuna.

Informaciju o toj promjeni Jutarnji je list pronašao u dokumentu "Izmjene i dopune programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje od 2014. do 2020. godine" Ministarstva graditeljstva, koji se do 30. siječnja nalazi na javnom savjetovanju, a u kojem se pojašnjava zašto bi obnovu obiteljskih kuća, umjesto iz bogatog Europskog fonda za regionalni razvoj, bilo najbolje financirati iz državne blagajne.

Ukratko, u Ministarstvu graditeljstva zaključili su kako će financiranje državnim novcem, navodno, znatno olakšati složene europske birokratske procedure, ubrzati cijeli proces realizacije programa, a novac će, pišu dalje, osigurati iz značajnog porasta prihoda od prodaje emisijskih dozvola, točnije 142 milijuna kuna koje će preusmjeriti u sektor energetske učinkovitosti za provedbu Programa energetske obnove obiteljskih kuća u 2019. i 2020. godini.

Analiza opcija

Na odustanak od financiranja putem europskih fondova, obrazlaže dalje Ministarstvo, odlučili su se nakon što je odrađena analiza opcija provedbe poziva za energetsku obnovu obiteljskih kuća, a u sklopu koje su se razmatrali različiti modaliteti korištenja europskih strukturnih i investicijskih fondova te korištenje nacionalnih sredstava.

“Kako se na pozivu za energetsku obnovu obiteljskih kuća očekuje velik broj prijava i posljedično ugovora o provedbi, a radi se o fizičkim osobama kao nositeljima, izazovi i rizici koji su inače karakteristični za sustav upravljanja i kontrole EU fondova višestruko su uvećani. Sukladno zaključcima provedene analize, izrađene su izmjene i dopune programa temeljem kojih će se nastaviti sufinancirati energetska obnova kuća nacionalnim sredstvima.

Odluka je donesena na korist građana kao pojedinačnih prijavitelja, u cilju pojednostavljenja procedura prijave, čija će realizacija sa zadovoljavajuće brzim i efikasnim rezultatom, u razumnim rokovima i prihvatljivim troškovima, podržati javni poziv za energetsku obnovu obiteljskih kuća”, piše u dokumentu.

Slično su nam potvrdili i u svojem službenom odgovoru u kojem su, međutim, propustili navesti tko je točno obavio spomenutu analizu.

“Analiza je pokazala ocjenu mogućnosti fizičkih osoba da u propisanim rokovima izvrše sve zahtjevne administrativne postupke propisane za prijavu i provedbu projekata sufinanciranih sredstvima Europske unije. Dodatni izazov za korisnike bila bi prijava i provedba projekta kroz sustav eFondovi s kojim prosječni građanin nije dovoljno upoznat.

Administrativna opterećenja povezana s procedurama EU financiranja ne podrazumijevaju samo značajno dodatno radno opterećenje za korisnike, nego i značajne rizike od povrata sredstava, što potencijalno vodi i do nezadovoljstva korisnika i do ukupne niske stope iskorištenosti sredstava”, stoji u odgovoru.

Ironično, ovakva odluka Ministarstva dolazi nakon što je ta institucija godinama čekala da bi Europska unija izmijenila procedure te omogućila da se na natječaje za obnovu obiteljskih kuća prijave i fizičke osobe.

Štoviše, posljednji javni poziv u ovu svrhu objavljen je 2015., a sufinanciranje je tijekom te i sljedeće godine dobilo 9200 prijavitelja.

Izmjene programa

Sam program je Vlada, na inicijativu Ministarstva graditeljstva, pokrenula 2014.

godine te donijela program za razdoblje od 2014. do 2020., a potom je uslijedilo nekoliko njegovih izmjena.

Prvom izmjenom iz 2015. godine bilo je previđeno da se od 2016. u ovu svrhu počnu koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI) i za tu je svrhu bilo namijenjeno 30 milijuna eura, no natječaj u konačnici nije mogao biti raspisan jer, piše u dokumentu, "europska regulativa nije prepoznala fizičku osobu kao nositelja projekta".

To je pak izmijenjeno 2018. godine kad je EU omogućila da se na natječaj jave i fizičke osobe, nakon čega je Ministarstvo graditeljstva, piše u dokumentu, "pristupilo iznalaženju optimalnog rješenja između korištenja europskih i nacionalnih sredstva".

A to optimalno rješenje došlo je u obliku isključivog financiranja nacionalnim sredstvima što je, tvrde u Ministarstvu, iskustvo i ostalih država članica EU koje ovakve programe "provode svojim nacionalnim sredstvima".

Doduše, razlozi ovakve odluke mogli bi ležati i u činjenici da države članice, javna je to tajna, često preferiraju – umjesto europskog – trošiti nacionalni novac jer kod provedbe programa vlastitim sredstvima država nije dužna polagati račune strogim europskim nadzornim tijelima, pa je onda i mogućnost kontrole načina kako se troši novac u najmanju ruku "labavija".

Kako je za Jutarnji list pojasnio ravnatelj Regionalne energetske agencije Sjeverozapadne Hrvatske **Julije Domac**, poticanja energetske obnove u obiteljskim kućama moguće je financirati i nacionalnim i europskim sredstvima, no Domac smatra kako bi zbog većeg opsega mjere, odnosno broja kućanstva koja bi se moglo obuhvatiti, poželjno bilo iskoristiti europske fondove.

Kvaliteta života

"Ne postoji jedinstvena praksa na razini EU, niti bilo kakve smjernice Europske komisije po ovom pitanju, a postoje primjeri financiranja na oba načina. Činjenica je da je obnova zgrada i smanjenje potrošnje energije u zgradama, pa tako i u obiteljskim kućama, jedan od prioriteta i nove Europske komisije i vrlo jasno istaknuto i u novom Green Dealu.

Ne znam je li Ministarstvo o tome komuniciralo s Europskom komisijom, ali mislim da je sigurno moguće osmisliti sustav kojim bi bilo moguće obnovu financirati novcem iz fondova", kaže Domac. Napominje kako je institucija kojoj je na čelu provodila natječaje za sufinanciranje mjera za korištenje obnovljivih izvora energije i povećanje energetske učinkovitosti u kućanstvima za svoje osnivače u razdoblju od 2009. do 2014. godine.

"Neupitno je da bi se provođenjem takvog natječaja polučili značajni pozitivni učinci na više razina, uključujući smanjenje potrošnje energije i korištenje obnovljivih izvora energije, što direktno doprinosi ostvarenju pokazatelja u OPKK, ali također i smanjenju energetskog siromaštva i općenito povećanju kvalitete života stanovnika Republike Hrvatske", kaže Domac.

Ministar graditeljstva **Predrag Štromar** jučer je najavio da će natječaj biti raspisan na proljeće te da će u obnovu obiteljskih kuća biti utrošeno i više od 142 milijuna kuna. Piše jutarnji.

Mario Strinavić

This entry was posted on Friday, January 17th, 2020 at 11:10 pm and is filed under Gospodarstvo You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.